

■ تاریخ ادبیات (۲ نمره)

۱- واژه درست را انتخاب کنید. (۰/۵ نمره)

الف) نیما یوشیج در شعر تغییراتی در اصول و ضوابط شعر سنتی ایجاد کرد و تجدیدی را که از مشروطه آغاز شده بود، تکامل بخشید.

(افسانه - ققنوس)

ب) در دوره ناصرالدین شاه و با رفت‌وآمد ایرانیان به اروپا رواج یافت. (ترجمه - نمایشنامه‌نویسی)

۲- در جدول زیر هریک از موارد ستون اول را به مورد متناسب با آن در ستون دوم متصل کنید. (۰/۷۵ نمره)

ستون اول	ستون دوم
الف) در این دوره شعر نو تغزلی که از دوره قبل شروع شده بود، تقویت شد.	۱- دوره سلطنت رضاخان از سال ۱۳۰۴ تا شهریور ۱۳۲۰ را دربر می‌گیرد.
ب) اشعار نیما و دیگر نوگرایان در برخی نشریات مانند روزگار نو و سخن منتشر می‌شد.	۲- جریان سمبولیسم اجتماعی یا شعر نو حماسی رواج یافت.
ج) این دوره را دوره درخشش نیما و جدال بر سر شعر کهنه و نو می‌دانند.	۳- تشکیل اولین کنگره نویسندگان و شاعران ایران در این دوره بود.

۳- عبارت نادرست را در جمله‌های زیر پیدا کنید و در پاسخ‌برگ بنویسید. (۰/۷۵ نمره)

الف) جلال آل‌احمد اولین داستان‌ش را با عنوان «زیارت» در مجله «روزگار نو» چاپ کرد.

ب) نصرالله مردانی، حسین منزوی و محمود دولت‌آبادی از شاعرانی بودند که بعد از انقلاب به همان روال گذشته که در زمینه‌هایی نیز متأثر از ادبیات جهان بود، به حیات خویش ادامه دادند.

ج) در داستان‌نویسی دهه شصت، مانند شعر انقلاب، جایگاه نسل جوان کم‌رنگ‌تر است و اغلب نویسندگان موفق این دوره پیش‌کسوتان هستند.

■ سبک‌شناسی (۲ نمره)

۴- کدام گزینه با عبارت زیر مرتبط است؟ (۰/۲۵ نمره)

«برخی از شاعران دوره بیداری که به زبان کوچه و بازار شعر می‌گفتند، به قالب‌هایی مثل مستزاد و چهارپاره و نیز سرودن ترانه و تصنیف رغبت بیشتری داشتند.»

- ۱) در محیط طوفان‌زا ماهرانه در جنگ است
 ۲) از چه روی چون ارغنون ننالم؟
 از جفایست ای چرخ دون ننالم؟

۵- درباره درون‌مایه «وطن» در شعر دوره بیداری به سؤال زیر پاسخ دهید: (۰/۲۵ نمره)

«این واژه (وطن) در مقایسه با دوره‌های قبل، به چه عنوانی در این دوره به کار گرفته شد؟»

۶- دو مورد از ویژگی‌های ادبی اشعار دوره معاصر را که در شعر زیر از «نیما یوشیج» وجود دارد، بنویسید. (۰/۵ نمره)

«ققنوس، مرغ خوش‌خوان، آوازه جهان

آواره مانده از وزش بادهای سرد

بر شاخ خیزران

بنشسته است فرد

برگرد او به هر سر شاخی پرندگان

او ناله‌های گمشده ترکیب می‌کند...»

۷- هریک از جملات زیر، به ویژگی‌های کدام دوره نثر فارسی (معاصر - انقلاب) اشاره دارد؟ (۰/۵ نمره)

الف) اندیشه حاکم بر داستان‌های این دوره ابتدا سیاسی و در مرحله بعد اجتماعی است.

ب) توصیف پدیده‌ها و شخصیت‌ها در این دوره عینی، کوتاه، بیرونی و مشخص است.

۸- پاسخ درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. (۰/۵ نمره)

الف) دشمنی با استبداد و استعمار یکی از موضوعاتی بود که در بسیار مورد توجه قرار گرفت. (نثر روزنامه‌ای - نثر داستانی)

ب) مخاطب شعر در دوره معاصر تا انقلاب اسلامی هستند. (حاکمان مستبد - عامه مردم)

■ موسیقی شعر (۶ نمره)

۹- هر کدام از ابیات ستون اول را به بیت هم وزن آن در ستون دوم متصل کرده و وزن آن را نیز بنویسید. (در ستون دوم یک بیت اضافه است). (۱/۵ نمره)

ستون اول	ستون دوم
الف) ترک گدایی مکن که گنج بیابی / از نظر رهروی که در نظر آید	۱- ای سرو بلند قامت دوست / وهوه که شمایلِت چه نیکوست!
ب) آبی تر از آنیم که بی رنگ بمیریم / از شیشه نبودیم که با سنگ بمیریم	۲- تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین / کس واقف ما نیست که از دیده چه‌ها رفت
ج) جانان نظری که ناتوانم / بخشا که به لب رسیده جانم	۳- آتش حب الوطن چو شعله فروزد / از دل مؤمن کند به مجمره اسپند
	۴- دستم نداد قوت رفتن به پیش دوست / چندی به پای رفتم و چندی به سر شدم

۱۰- در مورد مصوت بلند «ی» به سؤالات زیر پاسخ دهید: (۰/۷۵ نمره)

الف) در چه صورت همیشه کوتاه تلفظ می‌شود؟

ب) در کدام بیت این مصوت مشمول اختیار شاعری شده است؟

۱) بیات تا قدر یکدیگر بدانیم

۲) بیچارگی و را چو دیدند

۱۱- با توجه به ابیات زیر، به سؤالات پاسخ دهید. (۰/۷۵ نمره)

۱) نینسی باغبان چون گل بکارد

۲) غمش در نهان خانۀ دل نشیند

الف) اختیار شاعری مشترک میان این ابیات چیست؟

ب) این اختیار در چندمین هجای هر کدام از این دو بیت به کار برده شده است؟ (ذکر شماره هجا و شماره مصراع مدنظر است).

۱۲- نام بحر مناسب هربیت را به صورت کامل بنویسید: (۰/۵ نمره)

الف) بوی بهار آمد بنال ای بلبل شیرین نفس

ب) دل چو شد غافل ز حق فرمان پذیر تن بود

۱۳- با توجه به بیت زیر، به سؤالات پاسخ دهید: (۲ نمره)

خارکش پیروی با دلوق درشت

پشته‌ای خار همی برد به پشت

الف) بیت را تقطیع هجایی کنید.

ب) نشانه‌های هجایی آن را بگذارید. (با در نظر گرفتن اختیارات شاعری)

ج) دو نوع اختیار وزنی در این بیت را بنویسید.

۱۴- کدام بیت، قابلیت تقسیم‌بندی به دو برش آوایی را دارد؟ (۰/۲۵ نمره)

۱) از توبه خویشتن پیش‌یمانم

جز توبه ره دگر نمی‌دانم

۲) پیش کمان ابرویش لابه همی کنم؛ ولی

گوش کشیده است از آن گوش به من نمی‌کند

۱۵- وزن‌واژه شعر زیر از «نیما یوشیج» را بنویسید. (۰/۲۵ نمره)

و صدای باد هر دم دل‌گزا تر

در صدای باد بانگ او رهاتر،

از میان آب‌های دور و نزدیک،

باز در گوش این نداها:

«آی آدم‌ها»

■ زیبایی‌شناسی (۶ نمره)

۱۶- هر کدام از آرایه‌های «تضمین - تضاد - متناقض‌نما - حسن تعلیل» در کدام بیت آمده است؟ (یک بیت اضافه است) (۱ نمره)

الف) از مه او مه شکافت، دیدن او برنتافت
ب) خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم
ج) ز کوی یار می‌آید نسیم باد نوروزی
د) به فکر صائب ازان می‌کنند رغبت خلق
ه) شکر ایزد که به اقبال کله‌گوشه گل

۱۷- با توجه به ابیات زیر، به سؤالات پاسخ دهید: (۰/۷۵ نمره)

الف) یار بی‌یـرده از در و دیـوار
ب) مجنون که به دیوانه‌گری شهره شهر است
الف) آرایه مشترک این ابیات چیست؟
ب) این آرایه مشترک را در بیت «۱» توضیح دهید.

۱۸- در کدام بیت، واژه‌های وجود دارد که با تمام معانی، پذیرفتنی و دارای ارزش است؟ آن واژه چیست؟ و دو معنای مختلف آن را بنویسید.

(۰/۷۵ نمره)

۱) اگر سنت اوست نوآوری
۲) عجب مدار که در عین درد خاموشم
۳) تفرج‌کنان در هوا و هوس

۱۹- آرایه نوشته شده در مقابل کدام گزینه (ها) درست است؟ (۰/۵ نمره)

۱) کسی با او نه و او با همه کس
۲) اشک سحر زداید از لوح دل سیاهی
۳) پرستش به مستی است در کیش مهر
۴) گر ندیدی قبض و بسط عشق را در یک بساط

۲۰- با توجه به بیت زیر، به سؤالات پاسخ دهید. (۰/۵ نمره)

همه اجزایم با مهر تو آمیخته باد
الف) کدام واژه دارای دو معنای مختلف است؟
ب) کدام واژه با معنای دور واژه ایهام‌دار، تناسب ساخته است؟

۲۱- با توجه به بیت زیر، جدول را کامل کنید و نوع لف و نشر را بنویسید. (۱ نمره)

فرورفت و بررفت روز نبرد
به ماهی نم خون و بر ماه گرد

لف‌ها	نشرها
۱) فرورفت	۱)
۲)	۲)

۲۲- با توجه به تعریف آرایه حسن تعلیل، کدام گزینه دارای حسن تعلیل است؟ به‌کارگیری این آرایه در بیت منتخب را توضیح دهید.

(۰/۵ نمره)

۱) عجب نیست بر خاک اگر گل شکفت
۲) ملالت از دل سعدی فرونشوید عشق

۲۳- آرایه درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. (۱ نمره)

۱) با کمال احتیاج از خلق استغنا خوش است
۲) چندین که برشمردم از ماجرای عشقت
۳) جان ریخته شد با تو، آمیخته شد با تو
۴) چشم حافظ زیر بام قصر آن حوری سرشت

که چندین گل‌اندام در خاک خفت
سیاهی از حبشی چون رود که خود زنگ است

با دهان تشنه مردن بر لب دریا خوش است (اسلوب معادله - متناقض‌نما)
اندوه دل نگفتم الا یک از هزاران (ایهام تناسب - اغراق)
چون بوی تو دارد جان، جان را هله بنوازم (ایهام - حس آمیزی)
شیوه جنات تجری تحتها الانهار داشت (تلمیح - تضمین)

■ نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)

۲۴- شعر زیر، سروده «مهدی اخوان ثالث» است. با توجه به آن به سؤالات پاسخ دهید. (۱ نمره)

«به‌سان رهنوردانی که در افسانه‌ها گویند،

گرفته کوله‌بار زادره بر دوش

فشرده چوب‌دست خیزران در مشیت

گهی پرگوی و گه خاموش

در آن مه‌گون فضای خلوت افسانگی‌شان راه می‌پویند، ما هم راه خود را می‌کنیم آغاز

سه ره پیداست»

(الف) سراینده این شعر یکی از موفق‌ترین رهروان است.

(ب) دو مورد از ویژگی‌های شعر این شاعر را بنویسید.

(ج) شعر از تکرار کدام رکن حاصل شده است؟

۲۵- با توجه به متن زیر از «چرند و پرند» به سؤالات پاسخ دهید. (۱/۵ نمره)

«حالا که می‌بیند آن روی کار بالاست، دست و پایش را گم کرده، تمام آن حرف‌ها یادش رفته. تا یک فراش قرمزپوش می‌بیند، دلش می‌تپد. تا

به یک ژاندارم چشمش می‌افتد، رنگش می‌پرد. هی می‌گوید: امان از همنشین بد».

(الف) چرند و پرند مجموعه نوشته‌های طنزآمیز (داستانی - سیاسی) بود که در روزنامه (صور اسرافیل - سروش) منتشر می‌شد.

(ب) یک مورد کنایه در متن فوق بیابید و معنای آن را بنویسید.

(ج) دو مورد از ویژگی‌های زبانی نثر این دوره را بنویسید.

۲۶- شعر زیر از «علی موسوی گرمارودی» است. با توجه به آن به سؤالات پاسخ دهید. (۱/۲۵ نمره)

«و بر آن شانه که پیامبر ﷺ با نهاد

کودکان را نشاندی

و از آن دهان که هُرای شیر می‌خروشید

کلمات کودکانه می‌تراوید

آیا تاریخ بر در سرای

به تحیر

خشک و لرزان نمانده بود؟»

(الف) این شاعر در کدام‌یک از شاخه‌های ادبیات معاصر در عصر انقلاب قرار می‌گیرد؟

(ب) یک مورد از ویژگی‌های فکری و یک مورد از ویژگی‌های زبانی این سروده را بنویسید.

(ج) با توجه به قالب شعر، وضعیت اقبال به شعر نیمایی در سال‌های آغازین انقلاب چگونه بود؟

۲۷- در شعر زیر از «فرخی یزدی»، بر کدام‌یک از درون‌مایه‌های شعر دوره بیداری تأکید شده است؟ (۰/۲۵ نمره)

با آنکه گنج‌ها برد از دست‌رنج وی
پامال می‌کند سر و سامان کارگر